

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Naalackersuisut peqquneqassasut akileraartarnermi aaqqissuusseqqinnissamut siunnersuuteqassasut, akileraartarnermut ingerlatsineq ajornannginnerusoq, Kalaallit Nunaanni akileraarut ataatsimoortumik apparluni aammalu aningaasarsianut akileraarutit appartinneri ilaliullugu. Siunnersuut UPA 2023-mut saqqummersussanngorlugu suliarineqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut, Aatsitassanut, Inatsisit atuutsinnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoq)

Siullermeerinnineq

Aallaqqaasiullugu Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen aalajangiiffigisassatut siunnersuutaanut Naalackersuisut sinnerlugit qujassuteqarfigissavara.

Akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnermik arlalinnik sammiveqartunik suliaqartoqarnissaa Naalackersuisut ilimasaarutiginiuuat. Matumani suliaq ukiuni arlalinni ingerlasussaq pineqarpoq, inernerillu siunnersuutillu ingerlaavartumik saqqummiussuunneqarlutillu politikikkut suliarineqartassapput. Sammivik ataaseq tassaavoq inummut akileraarummik aaqqissuusseqqinneq. Taanna salliutinneqassaaq. Taassuma sulinerup aningaasaqarnikkut pilerinartuunissaanik kajumilersitsisuunera, naligiinnginnerullu minnerulersinnissaa pillugu inuiaqatigiinni annertuumik pingaaruteqarpoq. Misissueqqissaarnernik suliat aallarereerput piaartumillu siunnersuummik sukumiisumik inerneqassallutik. Sammiviup aappaa tassaavoq inuussutissarsiornermut akileraarusiisarnerp aaqqissuuteqqinnera, tassani inuussutissarsiornermi ineriartornermut siuariartornermullu tunngaviit pitsaasut pilersinneqarnissaat anguniagaavoq, peqatigisaanillu inuiaqatigiit iluanaarutissinneqarnissaat qulakkeerneqassalluni. Sammiviit pingajuat tassaavoq suleriaatsinik taakkulu nassataannik pisariillisaaneq digitalinngorsaanerlu. Akileraarusiisarnermi suleriaatsit akileraarusiinerillu pisariinnerulersinneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq. Suliassaq kingulleq taanna qinigaaffinni arlalinni ingerlanneqassaaq, sammivillu taanna tamanit soqutigineqarmat, tamanit taparserneqarsinnaasutut ilimagineqarpoq.

Aaqqissuusseqqinnermik suliaqarnissamut siunnersuutit tamaasa Naalackersuisut qujamasuutigalugit naalaarpaat, partiillu tamarnik peqataatinneqarnissaat qulakkeerumallugu. Isumalluarnarit kissaatillu tamaasa akuerineqarnissaat ajornarpoq, Naalackersuisulli piffissami sivisuumi atasinnaassusilimmik isumaqatigiissuteqarnissaq, sapinngisamik amerlanerpaanik allannguutitut akuersinermik kinguneqartussaq, qulakkeerniarlugu suleqatigiinnissamut ammapput. Naalackersuisut siunertat pitsaasut akuersaarpaat, tassani sulinermi akileraarutit appasinnerulerlunilu, akileraarusuariaatsimik pisariitsumik qulakkeerinninnissaq ilanngullugu.

Naalakkersuisulli siunnersuut taamatut isikkoqartillugu akuersissutigineqarnissaa inassutigisinnaangilaat. Siunnersuutip qanoq aningaasalersornissaanik innersuussisoqannginneq itigartitsinermit tunngaviuvoq. Akileraarusiinernik appartitsinissanik siunnersuutit iluanaarutitigut annaasassanik qanoq aningaasalersuisoqarnissaanik malitseqartinneqartariaqarput. Nunap innuttai aningaasat suminngaanniit aaneqarnissaanik oqaluttuunnagit, akileraarutit apparnissaannik neriorsuineq ajornannginnersuineruallaarpoq.

Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarnerup annertussusia kingullermik 2014-imi Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit naatsorsorneqarpoq. Piffissami tassani akileraarusiisarnerup annertussusia qiviraanni, Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarnerup nunanit amerlasuunit qaffasinneruneranik takussutissaqanngilaq. 2014-imi Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarneq 33,6 procentit missaanniippoq. Islandimi 38,9 procent, Danmarkimi 50,0 procent, Sverigimi 42,8 procent nunanilu OECD-mut ilaasortani agguaqatigiissillugu 34,2 procentimik akileraarusiineq assersuunneqarsinnaavoq.

Tassunga atatillugu akileraarusiisarneq isertitanilu akileraarutivik assigiinngimmata eqqumaffigineqartariaqarpoq. Akileraarusiisarneq innuttaasut tamarmiullutik akileraarsinnaanerannut taaguutigittinneqarpoq. Akileraarusiisarnerup tunisassiat ataatsimut nalingat akileraartarnikkut isertitat qanoq annertutiginerinut ersiutaavoq. Akileraarusiisarnermi ersiutaavoq qanoq innuttaasut suliffeqarfiilluunniit ataasiakkat qanoq akiliisarnersut, tamannami assigiinngimmat. Taamaattumik siunnersuuteqartup innuttaasut ataasiakkat akileraarutininik akiliisarnerat isigineqassasoq kissaatigivaa.

Akileraarusiisarneq namminermit akileraartarnermit aaqqissuuseqqinnermit naleqqatut atussallugu naleqqutissanngilaq, akileraarusiisarnerimmit aningaasaqarnerup ineriartorneranik pissusilersornerillu allanngornerarnerannik ilaatigut sunnerneqartarmata. Oqartoqanngilarli akileraartarnermit aaqqissuuseqqittarnerit akileraarutit ilaannik appaannginnissamik malitseqassasut.

Inatsisartuni partiit tamarmik isumaqatiginninniarnissamut peqataanissaat Naalakkersuisut kissaatigeqaat, taamaalillunimi taakku aaqqissuuseqqinnernut ilusileeqataanissamut periarfissinneqassapput. Partiit inaarutaasumik aaqqissuuseqqinnissamut sunniuteqarsinnaaneranni, ilaatigut akileraartarnikkut aaqqissuussinerup nuannersortaanut nuanninnginnerusortaanullu akisussaaffimmik tiguseqataarusussusiat apeqqutaassaaq.

Taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik matuminnga saqqummiussiniarput:

“Aaqqissuuseqqinnermit akileraaruseriaatsimik pisariillisarnermut suliaqarnermit, akileraarusiisarnerup annertussusiata appartinneqarsinnaanera aammalu aningaasarsianut akileraarutit oqilisaaffiginerat ilanngunneqassasoq Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Allannguutissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq qulakkiissallugu, Inatsisartuni aalajangiussap aaqqissuuseqqinnermik suliaqarnermit aaqqiissutissat aalajangersimasut

aallaqqaataanit akileraarusersuineramik aaqqissuusseqqinnermi inerniliissutinik
aalajangersimasunut pituttuinngitsumik.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuut Inatsisartuni oqaluuserisassanngortippara.